

slopje sovražnih sosedov in omamljajoč grom zadoni, da je vsak mislil, tresk je vse pokončal.

V najsmješniši opravi, ki se more misliti, so prileteli kakor na udarec Matelić in Ovčarić, Dómica in Osip, veliki hlapec in mala dekla, vsi fantje in dekleta vñ iz sobe in spavnice, iz skednja in staje pod nemilo nebo, otet se pogina, ne pazeč na ploho, ki je lila šumeče na njihove glave. Z zaspanimi očmi in trepetaje na vseh udih so potlej stali, kakor živi žlebovi pred hišama in zijali proti njunima verhoma, boječi se, da bo sedaj in sedaj pokazal se ognjeni petelin na strehi. Al ni bilo ne dima ne plamena, in malo za tem sta jih prisilila mraz in dež, podati se nazaj vsak na svoje mesto.

Zdelo se je vendar, kakor bi bil vihar z unim svojim strahovitim treskom vso moč zgubil in dospel do najviše stopnje: dežuje le malo še, grom potihuje, kakor pes, ki ga je gospodar ozmerjal, oblaki se razgubé, voda uteče, in ljudje nekoliko oserčeni so si sedaj upali z lojenicami in svetilniki vse preiskati, da bi našli škodo, ki jo je strela storila; al v svoje preveliko začudenje niso mogli najti ne najmanjšega sledu.

Ko sta drugi dan odperla kramar Jurkin svojo štacuno in mesar Kolarić svojo mesnico, je bilo na obeh mestih čuda govorice o viharji in njegovih nasledkih. Večina kupcov, ki so prihajali v mesnico, so stermeli, da silni tresk ni vžgal nikjer. Mesar Kolarić je pa terdovratno terdil, da je strela udarila pri Mateliću ali pa pri Ovčariću in tudi zapalila, toda samo notri v poslopji je gorelo in ogenj so precej pogasili; poškodovanec pa je to reč tajil in skrival, zato da bi se sosed ne mogel veseliti njegove škode, ki mu je zmiraj želi. Al vkljub vsemu terjenju in vkljub vsemu poznejemu preiskovanju ni mogel ne Matelić ne Ovčarić rešiti zastavice čudovitega treska.

Vendar ta zgodba ni bila brez posebnega upliža na osodo zaljubljenecov, kakor bomo kmalo vidili.

Od tega večera sta se Ovčarić in njegov sin zmiraj bolj pisano gledala. Oče se je obnašal proti Osipu zmiraj neprijazniši in ostreji, Osip nasproti je vedno bolj ključoval in se kujal.

V tem se je približal dan Dómićine zaroke; Čep je imel priti k Mateliću. Pri Mateliću je bilo toraj vse živo in gibčno. Že od ranega jutra so čistili in snažili; hlapci in dekleta so letali iz sobe v sobo in so se zdeli tako nepokojni in nepočakljivi, kakor njihov gospodar, ki je zmirom k vratam hodil gledat, kdaj bo prišel leni ženin. Dómica je pa v svoji samotni izbici z objokanimi očmi pričakovala hude ure.

Vse drugače je bilo pri Ovčariću. Ta je namreč zvedil od velikega hlapca Markota, da je Osip sklenil v svojem obupanji, pobegniti jo, in da je zato že vkup zvezal svoje kopita. Precej časa šeta z rokama na herbtu gori in doli. Nazadnje je bilo viditi, da je nekaj sklenil. Naročivši nekaj velikemu hlapcu Markotu pokliče sina k sebi in mu ukaže, ž njim iti v klet.

Pridši v klet (kelder), prižgé Ovčarić lešarbo stoječo na praznem sodu, pa reče Osipu: „Kakor slišim praviti, se ti meša v tvoji butici; ti misliš pobegniti; al jaz ti bom to zabranil. V ti kleti ostaneš zapert tako dolgo, dokler se ti možgani ne poravnajo“.

S temi besedami zapusti oče sina, ga ne pogleda več in zaklene vrata za sabo. Osip dolgo stoji vñ omamljen in stermo gleda v berlečo luč, ki je njegovo ječo le za silo razsvetljevala.

Nazadnje se vendar zavé; al jeza in serditost nad tako sramotnim ravnanjem ste mu zavrele kerv.

Ta hip morebiti je Dómićina zaroka; ta hip morda je prodana ona vinskemu mehu, ta trenutek morebiti se ji prilizuje — in Osip tega ne more braniti ter je kakor norec ali hudodelnik zapert v tamni ječi!

Zastonj leta k vratam, kliče očeta in pôsle, žuga od-

preti čepe vsem sodom in izpustiti vse vino; zastonj terka in razbija kakor norec po vratih in jih stresa, kakor ulovljen lev svojo kletko. Zapah in ključavnica se smejata jezi njegovi.

Utruden se vleže na škopnik slame, ki jo je zraven praznega sode, kjer je luč gorela, za-nj pripravil veliki hlapec Marko; dolgo časa tako ostane v tihi tuhtanji in stotere misli se mu križajo v glavi, kako bi se osvobodil; toda izmisliti ni mogel ničesa.

Nazadnje se pomiri, kljubovanje sopet izbujeno zaduši, kakor gost pepel, plamen strasti njegove.

Čez nekoliko časa se vzdigne počasi, vzame lešarbo in pregleduje prostorno klet brez namena. Trebušasti, z železnimi obroči nabiti hrastovi sodi, ki so bili poredoma postavljeni, kakor vojaki v versti, so metali svojo orjaško senco na slabo razsvetljene bližnje in daljne stene. Zdelo se je samotnemu Osipu, kakor da bi podzemeljske pošasti postopale okoli njega v nerazločnih podobah. Vse je bilo tiho kakor v grobu; skoro ga je groza popadla.

Zdaj se približa steni, ki je Matelićevo klet ločila od kleti njegovega očeta.

Nehoté in nevedoma vzdigne lešarbo, da je vsa njena svetlost padala na mokro steno. Svete nebesa! kaj ugleda tukaj? — Misli, da se mu sanja; z roko si tare oči in potlej še enkrat tjè posveti, stopi potem bliže k steni, da bi vse bolje vidil.

Stena je bila od verha do dna počena in je imela tako veliko poklino, da se je človek brez truda skozi splaziti mogel. Zdaj je bila hipoma rešena zastavica strahovitega treska. Strela je očividno strop ali obok prederla, raztergala steno od verha do tál in se zgubila v zemlji, ne storivši nobene druge škode. Da pa pri preiskovanju niso našli pokline, je bil kriv steber, ki je stal blizu nje in jo zakrival očem, ako še ni prav do nje prišel.

Precej se spravi preko peska in persti, in se splazi skozi luknjo v Matelićevo klet. Tudi ta klet je bila jako prostorna in dobro obokana, s stopnicami precej poškodovanimi in na verhu njih so bile težke železne vrata. Tik samih sten so stale tudi tukaj velike okroglotrebušne bačve, kakor v konobi Osipovega očeta, in tukaj kakor tam ga je obdajala enaka samota in tema, pa tudi tū je steber zakrival luknjo, da je ni bilo viditi drugač kakor od blizu.

Hipoma pride Osipu na pamet, da Dómica navadno sama hodi zvečer po vino za očeta, in tiho upanje ga spreleti, ktero je pa, kakor luč brez olja, precej spet ugasnilo, ko se domisli, da je danes dan Dómićine zaroke in torej ne more upati njenega prihoda. Toliko gotoveje pa je bilo misliti, da bodo pôsli prihajali v klet po vino za njemu toliko zoperno slovesnost; le sam s sabo se ni mogel zediniti, ali bi se tem pokazal ali skril.

Minulo je precej časa med tem razmišljanjem, poslednjič pa sklene, zapustiti začasno ptujo posest in na očetovo zemljo nazaj se splaziti — vsled pravila, da je čakajoča politika včasih najbolja.

(Dal. sl.)

Dopisi.

Iz Zagreba 27. oktobra. K. Ž. — Danes imam polno torbo vsakorsnih reči. Naj mi nihče ne zameri, ako jih vse na en nereden kup izsipljem; po svojem bitji so tako različne, da ni mogoče vseh v en kalup zlit. Pervo je, da Vam povem, carski diplom od 20. oktobra tukaj ni bil ravno prenadušeno sprejet; res je, da prostovoljna je bila razsvetljava mesta, da vojaška banda je igrala, ljudje so popevali in klicali po ulicah: „Živio naš kralj! — ustav! — domovina! — narodnost! — ban!“ itd., al od superlativa je nadušenje vendar daleč bilo, mislim, da zato, ker naše stanje še ni popolnoma določeno in Horvatje, Slavonci in Serbje še ne vejo, pri čem da so. To je napravil tisti stavek v diplomu, po katerem imajo deželni zbori v Zagrebu in

Peštu še le razmere ustanoviti, v katerih bote zanaprej stale Ogerska in Horvatska ena do druge. Skozi deset let je popolna neodvisnost Horvatske od Ogerske fait accompli, in razmere v teh desetih letih med Ogersko in Horvatsko so bile tiste, kakor na pr. med Horvatsko in Štajersko. Da je pa vlada to ignorirala, je — mislim — samo zavolj Horvatov storila, da jim ugotovi in prilagodnost dá, se prostovoljno postaviti ali pod Pešt ali pa pod staatsministerium. Ako sem prav zastopil gosp. B. Š. v „Pozoru“ namirava ravno na to alternativo, rekši: „plovit čemo opasnim prodovom medju Scyllom“ in Charybdom“. Morebiti se bo pa dal kak drug — tretji — pot najti, ki nas izpelje iz te zadrege. Bog daj! Že se je začel prepir po časopisih zavolj te stvari in sicer z ravno tisto strastjo, kakor pred nekimi leti. „Pozor“ je že zadosti očitno rekel, da „zvan prijateljskega saveza“ med Horvati in Ogri, drugih razmer ne more biti. Tedaj „confoederativna coordinatia“ ne more biti subordinatia, kakor jo tukajšnja ogerska stranka sanja! Vse je pa, mislim, na tem ležeče, kakošni ljudje se bodo v zbor volili. Bati se je zló, da ne bi narodna stranka v manjšini ostala. Al kdo more že sedaj prerok biti! — Te dni je prišel na svetlo zadnji 9. zvezek B. Šulekovega „nemačko-hrvatskoga rečnika“. Dobiva se ta rečnik pri F. Zupanu za 10 gold. 50 kr. Sezite po izverstem delu tudi vi Slovenci, ter se učite marljivo horvatsko-serbski književni jezik; morebiti ga bo skoro silno treba. Srečno!

Iz Karlovca 29. okt. 1860. L. M. K. — Carski diplom, ki nam zagotavlja naše stare ustavne pravice, sprejeli smo radostni. Hiše celega našega „najnarodnejega“ grada so bile 25. dan t. m. zvečer razsvetljene; dve soldaške bandi ste neprenehoma skozi cele 3 ure po vseh ulicah igrale, bakljada bila je mnogobrojna. Še nekega drugega narodnega običaja ne smem zamolčati. V saboto podnevi so lepega velikega vola po stari horvaški navadi po gradu vodili, ga v spomin veselega prigradka zaklali in pri Kupi v nedeljo celega spekli vpričo neštevilnega ljudstva. Na čast našemu za vse dobro unetemu domoljubu in verlemu zastopniku našega naroda gospodu vitezu Mihaelu Vraničani-Dobrinoviču je bila slovesna obed, pri kateri priliki ni konca ne kraja bilo streljanja in živio-klicov na našega kralja in cara, ustavo, bana, domovino itd. Nadjamo se, da nam bo od sedaj nova doba napočila, ktera tudi našim sosedom Slovencom v prid bode, česar iz serca želimo.

Iz Gradca 26. oktobra. Dr. R. *) — Nova doba se bliža prerojeni Avstrii; to so nam pokazali cesarski razglasi poslednjih dni; vendar ne moremo tajiti, da smo si marsiktere reči drugače mislili. Mi Slovani smo presvitlemu cesarju za to hvaležni, da se je odstranila preostara osrednost (centralizacija) v taci rečeh, ktere niso neobhodno potrebne, da nas ne zaduši tujinstvo. Vendar pa si ne smemo misliti, da imamo sedaj roke križema deržati, ko bode veljala duševna prevaga, ampak skrbeti morajo domorodci, da se narod zavé svojih pravic in potreb, da počne odvažno stopati k blagi prihodnosti, ktera nam po narodu gré. Prebravši novo postavo zastran štajarskega deželnege zboru smo si berž mislili, kteri možaki bojo sposobni, v deželnem zboru vredno zastopati narod naš v vseh njegovih potrebah. Imeli bojo imenitno nalogo. Naj se spomnijo že zdaj, da bojo odgovorni za svoje djanja Bogu, cesarju in slovenskemu narodu, kteremu so postavno zagotovljene vse pravice, ki jih imajo vživati drugi, da se nobeden tujinstvu ne uklanja, ktero mori narodno svest. Le če se zderžijo posebnosti vseh avstrijskih narodov, se bode v enojnosti veselo razcvetala raznolična Avstrija, „slovenske Tirole“ pa ne bodo

na sramoto našim potomcom. Deržimo se krepko cesarjevih obljub, ktere nam zagotovljajo obstanek in historične pravice, ter pomislimo, da 79 milijonov sorodnih bratov pazljivo gleda na nas nemške in laške graničarje. V vseh stanovih imamo že, hvala Bogu! iskrenih domorodcov. Izdramimo se toraj iz mertvice, ki nas je poslednje leta žugala zadušiti! Pri tej priliki moram zaverniti naše domorodce tudi na Štajarskem na nov v Zagrebu izhajajoči in v „Novicah“ že večkrat priporočani politični časopis „Pozor“, ki v umljivi in domoljubni besedi iskreno zagovarja jugoslavenske zadeve.

Od Mure. ✱ Prejeli smo ustavo deželnege zastopništva za deželo štajersko. Štajerski deželni zbor bode sovstavljen 1) iz duhovništva, 2) iz plemenitstva (žlahne gospode) in drugih velikih posestnikov, 3) iz kmetitstva. Iz duhovništva imata pravico v deželni zbor priti škof sekovski in labodski. Opat admontski, šentlambrechtski, runski in borovski volijo za deželni zbor dva zastopnika, ravno tako dva prošta sekovskega kapiteljna in labodskega, dalje prošti mestnih far iz Gradca, Bruka in Celja. Iz duhovništva bode toraj edini labodski škof interese (zadeve) štajerskih Slovincov zagovarjal, ker ni misliti, da bi nemški prelati slovenskega poslanca izvolili, in da dva glasa slovenskih proštov (stolnega labodskega kapiteljna in pa mestne celjske fare) bi pri volitvi poslancov imela prevagajoči upliv. Iz plemenitstva in velikih posestnikov tudi štajarski Slovenci bodo težko našli kakošnega zastopnika, ker plemenitstvo in posestniki mariborskega kraja so večidel Nemci. Pa morebiti bode mestništvo dalo lep kontingent slovenskih poslancov? Tudi ne. Marburg pošlje ednega poslanca. Ker je mesto pomemčeno, ne bode narodnega moža volilo. Ptuj in Radgona volita skupaj ednega poslanca. Tudi v teh mestih bodemo težko národnega človeka našli. Morebiti da mesta: **Celje, Brežce, slovenja Bistrica in slovenji Gradec**, ktere imajo dva zastopnika poslati na deželni zbor, bodo našle konci ednega narodnega človeka. Iz drugih občin (sosesk) pridejo štirje poslanci v deželni zbor, in sicer eden iz okroga lotmerskega, ptujskega, gornjeradgonskega, ormoškega in šentlenartskega, eden iz okroga marburškega, slovenjobisterskega, konjiškega in mareuberskega, eden iz okroga celjskega, slovenjograškega, šoštajnskega, gornjegraškega in vranskega, eden iz okroga brežkega, sevniškega, laškega, kozjanskega, erlahštajnskega (jelškega) in rogaškega. Iz sosesk po kmetih bi toraj utegnili štirje Slovenci priti v deželni zbor. Pa kakošni možje se bodo iz verst novih županov in odbornikov po kmetih volili, ker je znano, kako medlijo in pojemajo večidel naše stare županije? Ker žalibog! inteligenca brez posestva v zbor ni pripuščena, se težko bodo politično izobraženi in za javne zборе sposobni ljudje našli. Edini z narodnim čuvstvom bi bili slovenski duhovniki; al koliko jih imamo, kteri imajo potrebno politično izobraženost in v obziru političnih reči zaupanje pri občinah? Poleg tega bodo razne stranke proti volitvi duhovnikov delale in Bog vé s kakošnimi strašili volivce slepile. Zato domoljubi, kteri dobro mislite za domovino svojo, prizadevajte si, da bodemo dobili mož v deželni zbor in deržavni svet, kteri se bodo potegnili za materijalni pa tudi duševni prid in naravne pravice štajarskih Slovincov. Med štajarskimi Slovenci je dosti politično izobraženih pravnikov in duhovnikov; primite, dragi domoljubi, že zdaj peró v roke in podučujte slovenski narod, da ne bode padel v roke takošnim ljudem, kterim ni mar za njegovo materijalno in dušno blago, in ki nimajo nobenega zapopadka o tem, kar naš narod verh tega, kar nemški narod potrebuje in želi, še posebno milo pogreša. Dosihmal pa vse naše upanje stavimo v rodoljubnega gosp. škofa in kneza lavantinskega. Bog daj, da bi bili Slovencom to, kar so škof Štrosmajer Horvatom in Slavoncom!

*) Jako drago nam bo, ako bote mož beseda ravno sedaj, ko je po vseh slovenskih okrajnah posebne marljivosti treba.

Iz Libelič na spodnjem Koroškem 24. okt. —

Danes vam, ljube „Novice“, nimam nič veselega naznaniti. Znano je, da vsako leto veliko Lahov v slovenske in nemške kraje zavoljo dela pride. Je kdo v vigredi v Belaku bil, je gotovo vidil, da so v celih rajdah v tuje kraje popotovali si kruha služiti. Ni ga skoraj kraja, kjer bi se Lah ne najdel; soseben po opekarnicah in pri zidarjih. Ljudje jih tudi radi na delo jemljejo, ker naglo in lepo delajo. Da pa je včasih kak Lah muhast in rad v svoj žep stlači, kar njegovega ni, menda tudi vsak vé; zato se večkrat sliši od roparij in umorov, ki se jih udeležujejo. Al žalibog! v našem kraju se je 20. dan t. ravno nasprotno zgodilo. Ta dan potuje skoz Labod neki Lah s 3 majhnimi sinii v svojo domovino, potem ko so si v neki opekarnici na Štajarskem nekaj zaslužili. Prenočijo pred tergom pri „križevem dvoru“. Bilo je neki v gostivnici še družih ljudi, od katerih se nič posebno lepega ne govori. Lah plača že zvečer, kar je s svojimi otroci zavžil, ter se drugo jutro na vse zgodaj na pot podá. Komaj pride po poštni cesti pol ure deleč od Laboda, ko trije razbojniki iz gošave na-nj planejo in dnarja terjajo. Bilo je ravno ob štirih zjutraj. Ko oče vidi, da se s svojimi otroci braniti ne more, koj roparjem svoj in svojih sinkov zaslužek — 150 gold. — dá. Razbojniki s tem še nezadovoljni začno reveže neusmiljeno pretepati in celó z nožem jih razmesarjati; poslednjič so jih hotli v Dravo pometati; al ropotanje bližnjih vozov trinoge odžene. Da bi jih pač kmali zajeli in pravici izročili!

T. M. Štantetov.

Iz Ljubljane. Čeravno v našem mestu za navadno ni dosti političnega življenja, so vendar poslednji cesarski razglasi, kateri so oklicali vladne prenauredbe, nekako zdramili vse, katerim je mar za državne in deželne zadeve našega cesarstva. Da pa omenjeni oklici niso izbudili posebnega hrupa kakor v nekterih mestih, v katerih so napravili osvečavo in druge slovesnosti, izvira menda odtod, da Krajci so praktičen narod, kateri pri vsaki novini čaka, kaj bo djansko iz nje; ukati je potlej čas. Za tega voljo menda tudi še nismo dobili nobenega pisma iz dežele, ki nam bi povedal, kako so sprejeli oklice novih uredb; vse je tiho in molči. Tega sicer nihče, kdor ni prenapetih misel, ne tají, da je 20. oktober začetek nove boljše dôle; al vsak tudi vé, da je le začetek in nič več kakor začetek, ki ima do tečnega razvitka še dolgo dolgo pot. Nekatere je izperva osupnilo tudi to, da niso vseh avstrijskih narodov doletéle enake pravice; Bog obvari, da bi junaškim Ogrom ali našim jugoslovanskim bratom za to zavidni bili, kar so odveč dobili memo družih narodov avstrijskih; al radi bi sedeli ž njimi vred pri eni mizi; kar je njim pravo, je nam drago. — Opravilstvo našega c. k. deželnega poglavarstva v Ljubljani je še podaljšano, pa za koliko časa, se ne vé. — „Pozor“, ki nam dohaja iz Zagreba, se tako verlo obnaša, da ga vsaki dan željno pričakujemo. Imenitno nalogo ima v težavnem času. Bog daj srečo!

Iz Ljubljane. H-k. „Novice“ so že na vse strani si obširno dokazati prizadevale, kako živo potrebno je, slovenski jezik v kancelijah vpeljati. Te dni se je ta potreba pri c. k. mestni sodni tako očitno pokazala, da bi mogel slednji slep in gluhi biti, da bi je ne spoznal. Nek kmet iz ljubljanske okolice je podal namreč imenovani sodni nemško pisano tožbo zoper svojega soseda, kateri je brez njegovega privoljenja svoj svinjak na njegov svet postavil. Al tožbo moža, ki ne ume čerkice nemškega, je menda pisal fante, ki je pač znal nemško pisati, gotovo pa ne govoriti, ker je ravno narobe zapisal „s privoljenjem“ namesti „brez privoljenja“. In ta nevednost — zmota se ne more imenovati — je prizadjala poštnemu kmetu štempelj, čas in — da s svojo tožbo nič ni opravil!!

Domočutstvo.

Tiha luna jasno sije,
Duh moj misli na svoj dom,
Serce zanj - ga strastno bije,
Bog zna, kdaj ga vidil bom;
Vmes so hribje in doline,
Vmes šumenje bistrih rek;
Daleč, daleč so planine,
Daleč Save je iztek.

Starše, brate, sestre mile
Lunini obsija svit,
Mi pošilja žare obile,
Al Triglav mi je zakrit!
V luni na obnebi snide
Moj in mojih se ozir,
Zdihljaj mi iz ust uide,
V serce se ne verne mir.

Mnogo znancov že gomila
Tiho krije davno let;
Vzela mi jih smert nemila,
Ki so bili maja cvet.
Morda blede je že lice
Otea ali matere,
Čuje glas se nočne ptice,
Kjer moj oče, mati spé!

V duhu se blišče zidovi,
Žal tihotnih mi nasprot,
Blagi vejejo vetrovi
Med spominki ranjcih tod.
Morda bratca alj sestrice
Na gomili raste mah;
Mlade veje žalostnice
Čez pobešajo se plah.

Ko imel bi perutnice,
Dvignil tje bi zdaj se koj,
Da pretakal bi solzice
Vroče tam za njih pokoj.
Al, kjer tekla mi zibela,
Daleč je predragi kraj;
Doba prvih let vesela
Več ne pride vekomaj.

Srečna zemlja mi domača!
Drag mi zmir je tvoj spomin,
K tebi serce se obrača
Sred težav in bolečin,
Sred radostnega veselja,
Ko se luna mi blišči;
Biti mi je serčna želja,
V krilu tvojem slednje dni!

Glej! obsija svit me lune,
Lice tvoje se smehlja,
Milo glas doní mi strune
Zraven petja vbranega.
Čez obraz pa tvoj se joče.
Joče moje se sercé;
Struna glasno peti noče,
Tvoje rane jo skelé!

Nožarjev.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Postava za zastopništvo štajarske dežele je že oklicana z opombo, naj se pridno pripravlja vse, da se bo mogel kmali začeti deželni zbor. Deželni zbor bo obstal iz 42 poslancov; 6 jih ima biti duhovnega stanu, 8 iz žlahne štajarske gospóde, 4 iz velikih zemljišnih posestnikov (žlahnikov ali nežlahnikov), ki plačujejo najmanj 200 gold. davka, 10 poslancov iz mest, 12 poslancov iz vseh drugih sosesk na deželi (na kmetih), ki pa morajo saj toliko zemlje v posesti imeti, da plačajo najmanj 30 gold. davka od svojega ležečega posestva, 2 poslanca pa pošljete še kupčijske in obertnijske zbornici v Gradcu in Leobnu. Predsednika deželnega zbora, ki se imenuje deželni kapitan, izvoli cesar sam. Zbor se ima za navadno sklicati vsako leto enkrat, ako cesar drugač ne odloči, in sicer v Gradec. Poslanec deželnega zbora mora zraven tega, da ima gori imenovane lastnosti, biti avstrijsk državlján, mora popolnoma uživati vse državljanske pravice in najmanj 30 let star biti. Kdor je zavoljo kakega hudodelstva ali pregreška iz dobičkarije ali zavoljo kakega prestopka javne čudorednosti obsojen ali le zavolj nedostnih dokazov izpušen bil itd., nima pravice, ne poslanca voliti ne sam za poslanca izvoljen biti. Mestni poslanci morajo verh vsega še biti odborniki mestne županije; poslanci iz drugih sosesk na deželi (na kmetih) morajo v tisti okolici, kjer volijo, imeti svoje posestvo in imeti vse lastnosti izvoljenim biti za odbornika županije. Opravilstvo poslanca v deželnem zboru terpi 6 let. Kteri poslanec ima za čas, dokler zbor terpi, iz deželnega zaklada povračilo svojih stroškov dobiti in koliko, to določi deželni zbor. Poslanci obljubijo namesto prisega deželnemu kapitanu, da bojo zvesti in pokorni cesarju in vestno spolnovali svoje dolžnosti. Za opravljanje opravil deželnega zbora se bo izvolil odbor deželnega zbora. Deželni zbor ima pravico, v prid deželi razodeti želje in pritožbe, in cesarju poslati prošnje ali naravnost ali po deželnem poglavarju; on nasvetuje izmed sebe može, ki naj se izvolijo za državne